
Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 1 grudnia 2010 r. sygn. IV SA/Po 758/10

Zgodnie z art. 14 ustawy o pomocy społecznej, w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. (...) Decyzje dotyczące przyznania zasiłków celowych oraz okresowych pozostają w sferze uznania administracyjnego właściwego organu. Spełnienie przez wnioskodawcę kryterium dochodowego, od którego zależy przyznanie świadczenia z zakresu pomocy społecznej nie oznacza, że istnieje po jego stronie roszczenie o przyznanie świadczenia w oczekiwanej wysokości.

Organy pomocy społecznej muszą bowiem brać pod uwagę nie tylko oczekiwania osoby ubiegającej się o świadczenie, lecz także interesy innych osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które kwalifikują się do otrzymania tego rodzaju świadczenia.

W orzecznictwie sądowym zgodnie przyjmuje się, że skoro ustawa o pomocy społecznej dopuszcza możliwość przyznania zasiłku okresowego w wysokości między określonymi przepisami maksimum i minimum, to orzekając w sprawie zasiłku, organy pomocy społecznej obowiązane są kierować się ogólnymi zasadami przyznawania tej pomocy. Przy czym, aby przyznać osobie uprawnionej zasiłek stały w wysokości minimalnej organ winien dokonać analizy posiadanych środków finansowych przeznaczonych na wypłatę świadczeń z pomocy społecznej, w stosunku do liczby osób posiadających prawo do tych świadczeń. Przyczyny przyznania zasiłku w określonej wysokości winny zostać przedstawione w uzasadnieniu decyzji (wyrok NSA z dnia 11.07.2001 r., sygn. akt I OSK 1557/06, lex nr 372669, wyrok WSA w Gdańsku z dnia 30.07.2008 r., sygn. akt II SA/Gd 426/08, lex nr 504718). Ustalenia powyższych przyczyn należy natomiast dokonywać w oparciu o przepisy kpa, dotyczące postępowania dowodowego. Ich rezultatem powinna być decyzja administracyjna zawierająca właśnie w uzasadnieniu dokładnie określone motywy podjętego rozstrzygnięcia. Kontrola decyzji uznaniowej dokonywanej przez sąd ogranicza się do zbadania jej zgodności z prawem, ale nie wnika już w celowość wydania decyzji i rozstrzygnięcia w niej zawartego. Kontrola ta ma ustalić, czy dopuszczalne było wydanie decyzji, czy organ przy wydaniu decyzji nie przekroczył granic uznania i czy właściwie uzasadnił rozstrzygnięcie. (...) Odnosząc powyższe uwagi do rozpoznawanej sprawy, organ I instancji przyznając skarżącemu w sprawach zasiłki okresowe w minimalnej wysokości, nie umotywował powodów, dlaczego skarżący nie otrzymał wyższej kwoty, stwierdzając jedynie, że nie dysponuje większymi środkami na ten cel i że istnieje nadto szerokie grono osób otrzymujących tego rodzaju świadczenia.

Argumentacja ta została powtórzona i zaakceptowana przez SKO, które nie uzupełniło w tym zakresie rozważań organu I instancji. Tak samo w sprawie dotyczącej przyznania skarżącemu zasiłku celowego w kwocie organy obu instancji nie wykazały konkretnych przesłanek udzielenia skarżącemu świadczenia w takiej wysokości, ograniczając się do stwierdzenia natury ogólnej, że tego typu pomocą objętych jest szereg innych gospodarstw domowych.

Przyznanie świadczenia z zakresu pomocy społecznej w takiej, a nie innej wysokości obliguje organ do podania uzasadnienia prawnego i faktycznego podjętego rozstrzygnięcia. Konieczność taka związana jest z jednej strony z obowiązującą w postępowaniu administracyjnym zasadą przekonywania, z drugiej zaś strony z koniecznością umożliwienia Sądowi przeprowadzenia kontroli zgodności z prawem. Ponieważ w przedmiotowej sprawie Sąd nie dysponował w pełni ustalonym materiałem faktycznym sprawy, działając na podstawie art. 145 § 1 pkt 1 lit. c ppsa w zw. z art. 135 ppsa uchylił w punkcie I wyroku zaskarżone decyzje SKO w P.

Rozpoznając ponownie niniejsze sprawy organ I instancji powinien w sposób dokładny ustalić stan faktyczny, tzn. określić dokładnie, jakimi środkami finansowymi dysponuje na cele świadczeń z zakresu pomocy społecznej w stosunku rocznym (z podaniem konkretnych kwot), jakie konkretnie kwoty zostały rozdysponowane dla innych podopiecznych, jakie ewentualnie kwoty skarżący otrzymał wcześniej z pomocy społecznej, ile gospodarstw domowych korzysta z tych form pomocy, jaka jest ich struktura ilościowa oraz majątkowa, jak kształtuje się średnia miesięczna wysokość dochodu skarżącego w porównaniu do struktury dochodowej oraz ilościowej innych osób pobierających świadczenia z zakresu pomocy społecznej. Dokonanie powyższej analizy pozwoli następnie organowi I instancji na rzetelne porównanie już ustalonej przez organ II instancji sytuacji majątkowej oraz zdrowotnej skarżącego z dysponowanymi na cele pomocy społecznej środkami. Rozważania na temat zasadności przyznania pomocy w określonej wysokości powinny stanowić istotny fragment uzasadnienia decyzji w tej materii.

Źródło: Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych / fot. www.sxc.hu